

**Львівський національний
університет імені Івана Франка**

Кафедра німецької філології

**Державна атестація з навчальної дисципліни
"Перша іноземна (німецька)"**

За спеціалізацією 035.43: Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – німецька

Спеціальність 035 Філологія

Освітньо-професійна програма: Німецька та
англійська мови та літератури (переклад включно)

2021-2022 навчальний рік.

1. Перевірка програмних результатів

Випускники-бакалаври повинні **вміти**:

- вільно спілкуватися німецькою мовою в побутовій, суспільній, навчальній і професійній сферах й дотримуватися вимог культури спілкування в усній формі.
- володіти професійно орієнтованою іншомовною комунікативною компетенцією (мовною, мовленнєвою, соціокультурною, навчально-стратегічною) з німецької мови на рівні С1 відповідно до вимог Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.
- чітко й виразно висловлювати свою думку, володіти логічними, експресивними та емоційними засобами вираження комунікативного наміру, уміти використовувати мовні засоби для побудови аргументації у професійній діяльності
- аналізувати, критично оцінювати та створювати тексти різних типів , дотримуючись параметрів комунікативної відповідності, цілісності, зв'язності, лексичної адекватності та граматичної коректності.
- демонструвати системні знання теоретичних основ філології в синхронії та діахронії та вміння застосовувати їх у професійній діяльності.
- аналізувати фонетичні, граматичні, лексичні та стилістичні особливості

німецької мови в синхронії.

- застосовувати знання й уміння, необхідні для створення повного й адекватного усного перекладу текстів різних жанрів і стилів з німецької мови на українську й навпаки у професійній діяльності.
- аналізувати, описувати та класифікувати явища, об'єкти та процеси, формулювати узагальнення на основі емпіричних даних.
- аналізувати, порівнювати, класифікувати і оцінювати різні напрямки і школи в лінгвістиці, літературознавстві, перекладознавстві та методиці навчання іноземної мови.
- характеризувати основні теоретичні та практичні аспекти лінгвістики, літературознавства та перекладознавства, вільно користуватись базовою термінологією.
- розуміти специфіку літератури як одного із видів мистецтва, формулювати базові теоретичні положення літературознавства, визначати основні поняття, характеризувати основні закономірності літературного процесу від античності до сьогодення, виявляти своєрідність національних літератур, зумовлену особливостями соціально-політичної історії країни та її культурних традицій, провідні тенденції розвитку сучасної німецькомовної літератури.
- аналізувати структурно-композиційні та мовні особливості текстів різних жанрів і типів, розуміти експліцитну та імпліцитну інформацію.
- презентувати дослідження у галузі філології.
- виконувати типові професійні завдання вчителя іноземних мов та літератури.
- працювати з книгою, підручником, газетою, журналом, аудіо-та відео-матеріалами і т.п.).

2. Структура екзаменаційного білета

На державному іспиті з дисципліни "Перша іноземна мова (німецька)" студент виконує завдання, які відповідають мовному рівню С1. На опитування кожного студента передбачено до 20 хвилин.

Білет на державному іспиті складається з **трьох питань**:

1. Змістова, синтаксична та стилістична інтерпретація уривка художнього тексту сучасної німецької літератури.

2. Теоретичне питання з однієї із нормативних дисциплін (теоретичної граматики, лексикології, історії мови, стилістики, теорії та практики перекладу та методики навчання іноземної мови).
3. Усне реферування публіцистичного тексту актуальної тематики.

3. Пояснення до питань білета

Перше питання.

Змістова, синтаксична та стилістична інтерпретація художнього тексту сучасної німецької літератури перевіряє

вміння проводити синтаксичну, стилістичну та літературознавчу інтерпретацію різножанрових текстів сучасної художньої літератури; розуміння при читанні змісту та деталей текстів художньої літератури, уміння вилучати із текстів як експліцитну так і імпліцитну інформацію.

На підготовку до цього завдання студенти отримують 15 хвилин.

Рекомендована література

1. Іваненко С. М., Карпусь А.К. Лінгвістична інтерпретація тексту (для факультетів іноземних мов університетів і педагогічних вищих закладів освіти): Підр. / С.М. Іваненко, А.К. Карпусь – Київ: КДЛУ, 1998. – 176с.
2. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів англійської мови / В. А. Кухаренко – Вінниця: Нова книга, 2004. 272 с.
3. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (Основи лінгвопоетики). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. М. Науменко – Вінниця: Нова книга, 2005. – 416 с.
4. Buscha J., Helbig G. Deutsche Grammatik / Joachim Buscha, Gerhard Helbig - München: Langenscheidt, 2015.

Друге питання

Теоретичне питання з однієї із нормативних дисциплін (теоретичної граматики, лексикології, історії мови, стилістики, теорії та практики перекладу та методики навчання іноземної мови) передбачає

перевірку знань з теорії мови, методики навчання іноземної мови та теорії та практики перекладу.

Студент повинен вміти вести фахову дискусію та демонструвати здатність реалізувати одержану підготовку в майбутній науково-професійній діяльності.

На підготовку до цього завдання студенти отримають 5 хвилин.

Перелік теоретичних питань з нормативних дисциплін:

Lexikologie

1. Wege der Bereicherung des deutschen Wortschatzes.
2. Wortbedeutung. Struktur und Arten der Wortbedeutung.
3. Arten der lexikalischen Synonyme.
4. Lexikalische Antonyme und ihre semantischen Abarten.
5. Wortbildungsarten im Deutschen.
6. Semantische Gruppenbildung im Wortschatz: Wortfamilien, Wortfelder.
7. Lexikalische Entlehnungen. Ursachen der Entlehnung. Klassifikationen der Entlehnungen.
8. Merkmale der Phraseologismen. Klassifikation der Phraseologismen.

Рекомендована література

1. Burger H. Phraseologie. Eine Einführung am Beispiel des Deutschen. – Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2008.
2. Fleischer W. Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache. – Tübingen: Niemeyer, 1997.
3. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. – Tübingen: Niemeyer, 1982.
4. Fleischer W., Barz J. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. Unter Mitarbeit von M. Schröder. – Tübingen: Niemeyer, 1992.
5. Hinka B. I. Lexikologie der deutschen Sprache. – Ternopil: Nationale Pädagogische Wolodymyr-Hnatjuk-Universität Ternopil, 2008.
6. Iskos A., Lenkova A. Deutsche Lexikologie. – Leningrad: Prosweščenie, 1970.
7. Oguy O. D. Lexikologie der deutschen Sprache. – Winnys'a: Nowa knyha, 2003.
8. Römer Chr., Matzke B. Lexikologie des Deutschen. Eine Einführung. – Tübingen: Narr, 2005.
9. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. – Tübingen: Niemeyer, 1992.
10. Schwarz M. / J. Chur. Semantik. Ein Arbeitsbuch. – Tübingen: Niemeyer, 1993.

11. Stepanova M. D., Černyševa I. I. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. – Moskau, 1986.
12. Stepanowa M. D., Fleischer W. Grundzüge der deutschen Wortbildung. Leipzig: Bibliographisches Institut, 1984.

Sprachgeschichte

1. Die Wandel im Bereich des Vokalismus im Germ. und Ahd.
2. Die Arten des Ablauts. Die Ablautreihen der st. Verben im Germ. und Ahd.
3. Die 2. (Hochdeutsche) Lautverschiebung.
4. Die substantivischen Deklinationen im Germ. und Ahd. Deklinationsbeispiele.
5. Morphologie der schwachen Verben im Ahd. (Bildung der Tempusstämme und Flexion im Indikativ und Konjunktiv).
6. Morphologie der starken Verben im Ahd. (Bildung der Tempusstämme und Flexion im Indikativ und Konjunktiv).

Рекомендована література

1. Бублик В.Н. Історія німецької мови. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2004.
2. Левицький В.В. Основи германістики. – Вінниця: Нова книга, 2006.
3. Левицький В.В. Історія німецької мови. Посібник для студентів ВНЗ. – Вінниця: Нова книга, 2007.
4. Braune, Wilhelm; Reiffenstein, Ingo. Althochdeutsche Grammatik. 15. Aufl. – Tübingen: Max Niemeyer, 2004.
5. Maxymtschuk, Bohdan, Petrashchuk, Natalija. Lehr- und Übungsbuch zur Geschichte der deutschen Sprache. – Lwiw: LNU, 2003.
6. Paul, Herman; Wiehl, Peter; Grosse, Siegfried. Mittelhochdeutsche Grammatik. 23. Aufl. – Tübingen: Max Niemeyer, 1989.
7. Zadorožnyi B. M. Geschichtliche Laut- und Formenlehre des Deutschen. – Lwiw, 1987.

Theoretische Grammatik

1. Anwendungsbereiche des Konjunktivs I und II.
2. Aspekt versus Aktionsart. Aktionsarten im Deutschen. Das Feld der Aktionalität.
3. Tempussystem im Deutschen. Funktionale Leistung des Präsens und des Futurs I und

II.

4. Das System der deutschen Genera verbi. Konkurrenzformen des Passivs.
5. Partizipien im Deutschen. Nominale und verbale Eigenschaften der Partizipien. Pseudopartizipien. Partizipialfügungen und ihre funktionale Betrachtung.

Рекомендована література

1. Admoni W. Der deutsche Sprachbau. – M., 1961.
2. Duden. Grammatik. / 7. völlig neu erarbeitete und erweiterte Auflage. – Mannheim-Leipzig-Wien-Zürich, 2009.
3. Eisenberg P. Grundriss der deutschen Grammatik. – Stuttgart-Weimar: Verlag J. Metzler, 2004.
4. Engel M. Deutsche Grammatik. – Heidelberg: J. Groos-Verlag, 1988.
5. Grundzüge einer deutschen Grammatik. – Berlin: Akademie-Verlag, 1981.
6. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. – Leipzig, Berlin, München, 2001.
7. Moskalskaja O. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. – Moskau, 1975.
8. Thieroff R. Das finite Verb im Deutschen. Tempus-Modus-Distanz. – Tübingen, 1992.
9. Zifonun G u.a. Grammatik der deutschen Sprache. Bd. 3. – Berlin, New York: W. de Gruyter, 1997.

Stilistik

1. Wiederholung als eine Stilfigur.
2. Aufzählung und ihre Abarten.
3. Periphrase und ihre Abarten.
4. Metapher und ihre Abarten.
5. Metonymie und ihre Abarten.
6. Epitheton und seine Klassifikation.
7. Der Vergleich und seine Eigenschaften.
8. Fremdwörter und ihre stilistischen Funktionen im Text.

Рекомендована література

1. Брандес М. Стилистика немецкого языка. – М., 1990.
2. Тимченко Є. П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. – Вінниця, 2006.
3. Филиппов К.А. Лингвистика текста. Курс лекций. – СПб., 2007.

4. Brinker K. Linguistische Textanalyse: Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden. – Berlin, 1993
5. Fleischer W., Michel G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. – Leipzig, 1975.
6. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. – Frankfurt am Main, 1975.
7. Glušak T.S. Funktionalstilistik des Deutschen. – Minsk, 1981.
8. Lysetska N., Heidemeyer V. Stilistik der deutschen Sprache. – Луцьк, 2009.
9. Lysetska N. Funktionalstilistik . – Луцьк, 2009.
10. Laschenko T. Funktionalstilistik der deutschen Sprache. – Lwiw, 2008
11. Naer N. Stilistik der deutschen Sprache. – M., 2006.
12. Riesel E., Schendels E. Deutsche Stilistik. – M., 1963.
13. Riesel E. Stilistik der deutschen Sprache. – M., 1963.
14. Sanders W. Stil und Stilistik. – Heidelberg, 1995.
15. Sandig B. Stilistik der deutschen Sprache. – Berlin, 1993.
16. Sowinski B. Stilistik. 2. Auflage. – Weimar; Stuttgart, 1999.

Translatologie

1. Übersetzung als Sonderfall der Kommunikation.
2. Der Begriff der Äquivalenz in der Übersetzung.
3. Übersetzungseinheiten: ihre Arten und Relevanz für die Übersetzung.
4. Interferenzerscheinung in der Übersetzung: die Ursachen und die Erscheinungsformen.
5. Relation zwischen der Ausgangssprache und Zielsprache im Übersetzungsprozess.
6. Lexikalische Äquivalenzlosigkeit. Realien als Übersetzungsproblem.
7. Übersetzungsrelevante Unterscheidung der Texttypen.
8. Übersetzungsrelevante Textanalyse. Die rezeptive Phase der Übersetzung.
9. Übersetzungstransformationen als Mittel zum Finden einer optimalen übersetzerischen Lösung.
10. Eigennamen als Übersetzungsproblem: Stolpersteine und Übersetzungswege.

Рекомендована література

1. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу. Вінниця, 2006.
2. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. Київ, 2003.
3. Назаркевич Х. Я. Основи перекладознавства. Львів, 2010
4. Рудницький Л. Іван Франко і німецька література. Львів, 2002.

5. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націтворенням. Київ, 2006.
6. Koller W. Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Tübingen, 1998.

Methodik/Didaktik des Fremdsprachenerwerbs

1. Didaktisch-methodische Prinzipien des Fremdsprachenunterrichts
2. Aufgaben und Übungen. Übungstypen. Zur Verteilung von Aufgaben und Übungen in Lernfeldern
3. Arbeits- und Sozialformen im Fremdsprachenunterricht.
4. Aufgaben und Übungen zum Sprechen
5. Aufbau der produktiven Fertigkeit „Schreiben“
6. Merkmale von Projektunterricht.
7. Mikroprojekte entwickeln
8. Typische Arten von Makroprojekten

Рекомендована література

1. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник./Кол.авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002.
2. Панова Л.С., Андрійко І.Ф. та ін. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах. Підручник. –К.: Академія, 2010.
3. Практикум з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Посібник./ Кол.авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2004.
4. Bausch K.-R., Christ H., Krumm H.-J.(Hrsg).Handbuch Fremdsprachenunterricht.- Tübingen und Basel: A.Francke Verlag, 2003.
5. Huneke H.-W., Steinig W. Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung. – Erich-Schmidt-Verlag, 2002.
6. Neuner G., Hunfeld H.: Methoden das fremdsprachlichen Deutschunterrichts. Fernstudieneinheit.4, 2000.
7. Roche J. Interkulturelle Sprachdidaktik. Eine Einführung. – Tübingen: Gunter Narr Verlag, 2001.
8. Rösler D. Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung.- Stuttgart/Weimar: Verlag J.B.Metzler, 2012.
9. Storch G. Deutsch als Fremdsprache – Eine Didaktik. – München: W.Fink, 2009.

Третє питання

Усне реферування публіцистичного тексту актуальної тематики перевіряє вміння студента вести дискусію на суспільно-політичні теми, вільно і адекватно використовувати німецьку мову в ситуаціях усного спілкування, висловлювати вільно і спонтанно свою думку, не відчуваючи браку мовних засобів. При цьому студент повинен структурувати своє мовлення, використовуючи різноманітні комунікативні засоби побудови аргументації, вираження узагальнення, оцінки, здивування та інші.

На підготовку до цього завдання студенти отримують 10 хвилин.

Рекомендована література

1. Белозьорова Ю. С. Реферування німецькомовних публіцистичних статей / Ю. С. Белозьорова – Навчальний посібник – Львів 2019.
2. Buscha J., Helbig G. Deutsche Grammatik / Joachim Buscha, Gerhard Helbig - München: Langenscheidt, 2015.
3. Buscha J., Freudenberg-Findeisen R. Grammatik in Feldern. Ein Lehr- und Übungsbuch für Fortgeschrittene / Joachim Buscha, Renate Freudenberg-Findeisen - Ismaning: Hueber, 2006.
4. Buscha F., Friedrich K. Deutsches Übungsbuch. Übungen zum Wortschatz der deutschen Sprache / F. Buscha, K. Friedrich - Langenscheidt 2001.
5. Földeak H. Wörter und Sätze: Satzgerüste für Fortgeschrittene / Hans Földeak - Ismaning: Max Hueber, 2001.
6. Hall K.; Scheiner B. Übungsgrammatik für Fortgeschrittene. Deutsch als Fremdsprache / Karin Hall, Barbara Scheiner - Ismaning: Max Hueber, 2001.
7. Koitha U., Schmitz H. Aspekte neu. Mittelstufe Deutsch. Lehrbuch C1. / Uthe Koitha, Helene Schmitz - München: Langenscheidt, 2016.
8. Koitha U., Schmitz H. Aspekte neu. Mittelstufe Deutsch. Arbeitsbuch C1. / Uthe Koitha, Helene Schmitz - München: Langenscheidt, 2016.

4. Оцінювання відповідей

Екзамен оцінюється за 100 бальною шкалою. Усна співбесіда з екзаменаторами, яка триває 15 хвилин, перевіряє рівень сформованості умінь проводити змістовий, синтаксичний та стилістичний аналіз художнього тексту сучасної німецької літератури (5 хв.) (40 балів), вміння вести фахову дискусію тривалістю (5 хв) на основі одного теоретичного питання з однієї із нормативних дисциплін (теоретичної граматики, лексикології, історії мови, стилістики, теорії та практики перекладу та методики

навчання іноземної мови) (30 балів) та вміння реферувати газетно-публіцистичну статтю та аргументувати власну думку (5 хв.) (30 балів).

1-е питання: Критерії оцінювання змістової, синтаксичної та стилістичної інтерпретації уривка художнього тексту сучасної німецької літератури (0 – 40 балів):

- точність викладу змісту уривка художнього тексту, розуміння експліцитної та імпліцитної інформації 0 – 10
- структурно-композиційний аналіз 0 – 10
- синтаксичний аналіз 0 – 10
- стилістичний аналіз 0 – 10

2-е питання: Критерії оцінювання фахової дискусії на основі одного теоретичного питання з однієї із нормативних дисциплін (теоретичної граматики, лексикології, історії мови, стилістики, теорії та практики перекладу та методики навчання іноземної мови) (30 балів):

- розкриття теоретичного питання 0 – 10
- здатність до обґрунтування, наведення прикладів 0 – 10
- термінологічна та мовна коректність 0 – 10

3-е питання: Критерії оцінювання усного реферування публіцистичного тексту актуальної тематики (30 балів):

- повнота розкриття змісту та структурованість викладу 0 - 10
- лексична адекватність 0 - 10
- мовна (фонетична та граматична) коректність 0 - 10

Шкала оцінювання

Кількість балів	Оцінка ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
100 – 90	A	Відмінно
89 – 81	B	Добре
80 – 71	C	Добре
70 – 61	D	Задовільно
60 – 51	E	Задовільно
50 і менше	F	Незадовільно

Затверджено на засіданні кафедри німецької філології, протокол № 9 від 28.04.2022 р.

В. о. завідувача кафедри німецької філології
доц. Петрачук Н. Є